

Przewodnik określa podstawowe zagadnienia dotyczące kwalifikowania kosztów w projektach badawczo-rozwojowych.

Zawiera rozdziały/załączniki definiujące:

- Ramy czasowe i zasady kwalifikowania kosztów
  - Katalog kosztów kwalifikowanych
  - Katalog kosztów niekwalifikowanych
- Dokumentowanie poniesionych kosztów
- Podatek VAT jako koszt kwalifikowany
- Sposób ponoszenia wydatków zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

PRZEWODNIK KWALIFIKOWALNOŚCI KOSZTÓW W RAMACH *PROGRAMU OPERACYJNEGO INTELIGENTNY ROZWÓJ*

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju; Dział Finansowy

Przewodnik kwalifikowalności kosztów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (zwany dalej *Przewodnikiem*) opracowany został na podstawie obowiązujących aktów prawnych. Głównym celem *Przewodnika* jest ułatwienie beneficjentom klasyfikacji kosztów, zarówno na etapie planowania projektu, jak i późniejszego rozliczania przyznanego dofinansowania. Jednocześnie zastrzegamy, że powyższe ustalenia nie uchylają ani nie wpływają na możliwość wystąpienia odmiennych ustaleń i wyników kontroli prowadzonych przez właściwe instytucje. Zastrzega się, że *Przewodnik kwalifikowalności kosztów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój* oraz określone w nim wytyczne nie są podstawą do jakichkolwiek roszczeń prawnych lub finansowych przeciwko Narodowemu Centrum Badań i Rozwoju.

Definicje:

Beneficjent – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 oraz w art. 63 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.; ilekroć w *Przewodniku* jest mowa o beneficjencie, należy przez to rozumieć również partnera i podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków wskazany we wniosku o dofinansowanie projektu, chyba że z treści *Przewodnika* wynika, że chodzi o beneficjenta jako stronę umowy o dofinansowanie.

---

1. Cel opracowania Przewodnika

Opracowanie, uszczegółowienie i zobrazowanie zagadnienia kwalifikowalności kosztów, co ma ułatwić beneficjentom opracowanie planu kosztów w ramach przygotowywanych projektów, rozliczanie otrzymanego dofinansowania oraz usprawnić monitorowanie projektów na różnym etapie oceny, zapewniając efektywne i skuteczne zarządzanie finansami publicznymi oraz równouprawnienie w dostępie do środków finansowych poprzez stworzenie jednolitych i transparentnych zasad kwalifikowalności kosztów.

---

2. Podstawa prawna

Niniejszy *Przewodnik kwalifikowalności kosztów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój* został opracowany przy uwzględnieniu obowiązujących aktów prawnych regulujących gospodarkę finansową w projektach objętych pomocą oraz zasad funkcjonowania NCBR.

---

3. Zakres obowiązywania Przewodnika

3.1 *Przewodnik* określa zasady kwalifikowania kosztów w projektach realizowanych w NCBR w ramach *Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój*, zawiera katalog kosztów kwalifikowanych oraz katalog kosztów niekwalifikowanych.

3.2 Kwalifikowalność kosztu uzależniona jest od zgodności z ogólnymi zasadami kwalifikowalności, specyfiki realizowanego projektu oraz uwzględnienia kosztu w harmonogramie rzeczowo-finansowym / budżecie projektu, stanowiącym załącznik do podpisanej umowy o dofinansowanie.

3.3 Zasady dotyczą wszystkich kosztów kwalifikowanych ponoszonych przez beneficjenta (także ewentualnych partnerów) – zarówno w ramach środków własnych beneficjenta, jak i otrzymanego dofinansowania.

3.4 W zależności od rodzaju realizowanych projektów, obowiązujące ich akty prawne lub regulamin konkursu mogą określać dodatkowe kryteria kwalifikowalności.

---

4. Zasady kwalifikowania kosztów

---

§1 Ramy czasowe kwalifikowalności

4.1 Pod pojęciem okresu kwalifikowania kosztów należy rozumieć okres, w którym mogą być ponoszone i rozliczane w ramach projektu koszty kwalifikowane. Koszty poniesione i rozliczone poza okresem kwalifikowania stanowią koszty niekwalifikowane. Okres kwalifikowania kosztów dla danego projektu jest określony w umowie o dofinansowanie.

Ponadto, w przypadku gdy projekt jest realizowany w ramach działania objętego pomocą publiczną, poniesienie przez beneficjenta wydatków przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie spowoduje, że wszystkie wydatki w ramach projektu staną się niekwalifikowane.

Poniesione koszty muszą być wykazywane w przedkładanym przez beneficjenta wniosku o płatność zgodnie z zasadą kasową, tj. kosztem kwalifikowanym są jedynie koszty rzeczywiście poniesione (opłacone). Wyjątki od tej reguły stanowią:

- wydatki rozliczane ryczałtem, tj. koszty rozliczane w oparciu o stawki jednostkowe oraz stawki ryczałtowe;
- koszty amortyzacji oraz
- potrącenia, o których mowa w art. 498 *Kodeksu cywilnego* (kompensata).

Wszystkie wykazane we wniosku o płatność koszty muszą być faktycznie poniesione i opłacone w okresie kwalifikowania kosztów oraz przed złożeniem wniosku o płatność (w którym zostały wykazane).

W przypadku faktury/innego dokumentu księgowego wystawionego w walucie obcej, wartość wydatku kwalifikowanego należy przeliczyć na PLN przy zastosowaniu kursu sprzedaży ustalonego przez bank realizujący płatność w dniu dokonania zapłaty, tzn. należy stosować zasadę refundowania wydatków faktycznie poniesionych, według kursu sprzedaży z dnia w którym beneficjent opłacił fakturę (nie należy stosować kursu z dnia zaksięgowania faktury). W przypadku gdy nie jest zasadne zastosowanie kursu sprzedaży danego banku, wydatki kwalifikujące się do objęcia wsparciem poniesione w walucie obcej należy przeliczyć po innym kursie, zgodnym z obowiązującymi przepisami prawa oraz przyjętą polityką rachunkowości beneficjenta. Jeżeli płatność za fakturę/inny dokument księgowy wystawiony w walucie obcej dokonywana jest w transzach, wartości poszczególnych transz wydatku kwalifikowanego powinny być przeliczone na PLN zgodnie z powyższymi zasadami.

§2 Weryfikacja kwalifikowalności kosztów

4.2 Podczas oceny wniosku o dofinansowanie wstępna weryfikacja kwalifikowalności kosztu polega na analizie zgodności z obowiązującymi przepisami (w tym *Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju dotyczącymi zasad kwalifikowania wydatków*), zapisami umowy oraz z *Przewodnikiem* obowiązującymi w dniu ogłoszenia konkursu. Weryfikacja dokonywana jest na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie.

Podczas oceny wniosku o płatność weryfikacja kwalifikowalności kosztu polega na analizie zgodności jego poniesienia z obowiązującymi przepisami (w tym *Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju*

dotyczącymi zasad kwalifikowania wydatków obowiązującymi w dniu poniesienia wydatku), zapisami umowy oraz z *Przewodnikiem*. Weryfikacja ta dokonywana jest na podstawie wniosku o dofinansowanie, wniosku o płatność oraz weryfikacji (w siedzibie beneficjenta) dokumentów potwierdzających rozliczone wydatki.

Do oceny prawidłowości umów zawartych w ramach realizacji projektu w wyniku przeprowadzonych postępowań stosuje się wersję *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju dotyczących zasad kwalifikowania wydatków* obowiązującą w dniu wszczęcia postępowania, które zakończyło się podpisaniem danej umowy.

Projekt, w którym wartość dofinansowania przekracza 2 mln zł, podlega obowiązkowemu audytowi zewnętrznemu zgodnie z art. 34 ustawy o finansowaniu nauki. Koszt przeprowadzonego audytu stanowi koszt kwalifikowany, jeżeli audyt rozpoczął się po zrealizowaniu co najmniej 50% planowanych wydatków związanych z realizacją projektu, ale nie później niż przed zrealizowaniem 80% planowanych wydatków związanych z realizacją projektu.

§3 Koszty kwalifikowane

4.3.1 Kwalifikowalność kosztu może zostać uznana, o ile zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

- został faktycznie poniesiony w okresie wskazanym w umowie o dofinansowanie;
- jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa unijnego oraz prawa krajowego;
- został poniesiony zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie;
- został uwzględniony w harmonogramie rzeczowo-finansowym / budżecie projektu;
- jest niezbędny do realizacji projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu;
- został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów;
- został należycie udokumentowany;
- został wykazany we wniosku o płatność;
- dotyczy towarów dostarczonych lub usług wykonanych lub robót zrealizowanych;
- został poniesiony zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych (jeśli dotyczy) lub zgodnie z zasadą konkurencyjności określoną w Załączniku nr 3 - *Sposób ponoszenia wydatków zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji*;
- nie stanowi wydatku niekwalifikowanego na mocy przepisów unijnych oraz krajowych;
- jest zgodny z warunkami uznania go za wydatek kwalifikowany określonymi w regulaminie konkursu.

4.3.2 Koszty kwalifikowane to koszty obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i zasadami należytego zarządzania finansami oraz praktykami beneficjenta (polityka rachunkowości). Każdy z beneficjentów rozliczając koszty projektu stosuje praktyki (wytyczne) przyjęte w jego instytucji. Możliwość rozliczania ponoszonych kosztów według zasad księgowania stosowanych w danej instytucji nie oznacza, że beneficjenci mogą tworzyć nowe zasady, specjalnie na potrzeby projektu.

4.3.3 Beneficjent projektu zobowiązany jest do ponoszenia kosztów zgodnie z art. 44 ust. 3 oraz art. 162 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

§4 Dokumentowanie poniesionych kosztów¹

4.4.1 Koszty powinny być udokumentowane w sposób umożliwiający ocenę realizacji projektu pod względem finansowym i merytorycznym.

4.4.2 Beneficjenci oraz partnerzy realizujący projekt zobowiązani są do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dla projektu w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych i bankowych.

4.4.3 Beneficjenci niezobowiązani do prowadzenia jakiejkolwiek ewidencji księgowej na podstawie obowiązujących przepisów (ustawy o rachunkowości, przepisów podatkowych), mają obowiązek ewidencjonowania dokumentów dotyczących operacji związanych z realizacją projektu (odpowiednio księgi rachunkowe i księgi podatkowe).

4.4.4 Dowodem poniesienia kosztu jest wystawiona faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej wraz z potwierdzeniem dokonania płatności. Każdy oryginał dokumentu księgowego (fakturę, rachunek itp.) należy opisać, wskazując następujące informacje:

- nazwa (tytuł) projektu wynikający z umowy o dofinansowanie;
- data zawarcia i numer umowy o dofinansowanie;
- kwota kosztu kwalifikowanego;
- opis związku kosztu z umową o dofinansowanie – należy zaznaczyć w opisie faktury, do której z kategorii wydatków zatwierdzonych w umowie o dofinansowanie odnosi się wydatek dokumentowany fakturą;
- informacja o współfinansowaniu projektu ze środków EFRR – tj. *Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*;
- dekretacja oraz nr księgowy dokumentu;
- informacja o poprawności formalnej i merytorycznej;
- adnotacja o sposobie zapłaty (jeżeli nie wynika to z dokumentu).

Na fakturach/innych dokumentach księgowych wyrażonych w walutach obcych należy dodatkowo podać kurs waluty zastosowany do przeliczenia waluty obcej na PLN zgodnie z zasadami określonymi w pkt 4.1.1 *Przewodnika*. Jeżeli płatność za fakturę/inny dokument księgowy wystawiony w walucie obcej dokonywana jest w transzach, należy dodatkowo podać kursy walut dla kolejnych transz.

§5 Zakaz podwójnego finansowania

4.5.1 Całkowite lub częściowe podwójne sfinansowanie danego kosztu jest niedozwolone.

4.5.2 Podwójnym finansowaniem jest w szczególności:

- wykazanie tego samego kosztu w ramach różnych projektów współfinansowanych ze środków krajowych lub wspólnotowych;
- sfinansowanie kosztów podatku VAT ze środków projektu objętego dofinansowaniem, a następnie odzyskanie tego podatku ze środków budżetu państwa w oparciu o ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług oraz rozporządzeń do tej ustawy;
- zakupienie środka trwałego z udziałem środków dotacji krajowej lub środków unijnych, a następnie wykazanie kosztów amortyzacji tego środka w projekcie objętym dofinansowaniem;
- wykazanie kosztu w ramach rozliczenia dotacji, a następnie wykazanie tego samego kosztu w ramach projektu objętego dofinansowaniem;

---

¹ Nie dotyczy uproszczonych metod rozliczania wydatków.

- rozliczenie w projekcie wydatku poniesionego przez leasingodawcę na zakup przedmiotu leasingu w ramach leasingu finansowego, a następnie rozliczenie w projekcie rat opłacanych w związku z leasingiem tego przedmiotu;
- finansowanie w ramach umowy cywilnoprawnej zadań osoby stanowiącej personel projektu, które mieszczą się w zakresie obowiązków służbowych wynikających ze stosunku pracy tej osoby;
- zakup używanego środka trwałego, który w ciągu 7 poprzednich lat (10 lat dla nieruchomości) był współfinansowany ze środków dotacji krajowej lub środków unijnych²;
- sytuacja, w której środki na prefinansowanie wkładu unijnego zostały pozyskane w formie kredytu lub pożyczki, które następnie zostały umorzone;
- otrzymanie na wydatki kwalifikowane danego projektu lub części projektu bezzwrotnej pomocy finansowej z kilku źródeł (krajowych, unijnych lub innych) w wysokości łącznie wyższej niż maksymalna dozwolona intensywność pomocy dla danego projektu lub części projektu;
- objęcie kosztów kwalifikowanych projektu jednocześnie wsparciem pożyczkowym i gwarancyjnym;
- rozliczenie tego samego wydatku w kosztach pośrednich oraz kosztach bezpośrednich projektu.

Za podwójne finansowanie nie uważa się wykazania w projekcie poniesionego kosztu, jeżeli został on sfinansowany ze środków własnych beneficjenta (przychody uzyskiwane w związku z prowadzoną działalnością, inne źródła), nawet jeśli stanowią one środki publiczne zgodnie z definicją zawartą w ustawie o finansach publicznych.

---

5. Podatek VAT

5.1 Podatek VAT stanowi koszt kwalifikowany jedynie wówczas, gdy został poniesiony przez beneficjenta w związku z kosztami kwalifikowanymi, zaś beneficjent nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT (podatek VAT podlegający odzyskaniu zgodnie z ustawą o VAT nie będzie uważany za kwalifikowany, nawet jeśli nie został faktycznie odzyskany przez beneficjenta, a jedynie zaistniała taka możliwość, wskazana w przepisach prawa - w takim przypadku podatek VAT będzie zawsze wydatkiem niekwalifikowanym).

5.2 Możliwość odzyskania podatku VAT rozpatruje się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług oraz rozporządzeń do tej ustawy.

5.3 Beneficjent zobowiązany jest złożyć oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT.

5.4 Brak prawnej możliwości odzyskania podatku VAT zachodzi, jeżeli beneficjentom nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego (związanego z opodatkowanymi czynnościami w projekcie) o kwotę podatku naliczonego (związanego z kosztami nabytych towarów i usług oraz środków trwałych).

Sytuacje takie mogą wystąpić w następujących przypadkach:

5.4.1 w projekcie w ogóle nie wystąpiły/wystąpią przychody – zakupione towary, usługi lub środki trwałe nie są wykorzystywane do sprzedaży opodatkowanej – bądź w projekcie nie występuje bezpośredni i bezsprzeczny związek pomiędzy zakupionymi towarami, usługami lub środkami trwałymi a czynnościami opodatkowanymi,

---

² 7 lub 10 lat liczone jest w miesiącach kalendarzowych 7 od daty nabycia (np. 7 lat od dnia 9 listopada 2014 r. to okres od tej daty do 9 listopada 2007 r.).

5.4.2 beneficjent jest zwolniony podmiotowo z opodatkowania podatkiem VAT,

5.4.3 beneficjent wykonuje jedynie czynności zwolnione z opodatkowania podatkiem VAT.

5.5 Jeżeli w ramach projektu objętego pomocą beneficjent wykorzystuje nabyte towary/usługi/środki trwałe do wykonywania czynności w związku z którymi przysługuje mu prawo do obniżenia kwoty podatku VAT należnego o kwotę podatku naliczonego, jak i czynności w związku z którymi takie prawo nie przysługuje, i jest w stanie odrębnie określić kwotę podatku naliczonego związanego z czynnościami, w stosunku do których beneficjentowi nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego - kosztem kwalifikowanym może być tylko część podatku VAT dotycząca tych czynności, w związku z którymi beneficjentowi nie przysługuje prawo do obniżenia podatku należnego o podatek naliczony.

5.6 Jeżeli beneficjent nie jest w stanie wyodrębnić całości lub części kwot o których mowa w pkt. 5.5 i w związku z tym rozlicza podatek VAT poprzez pomniejszenie kwotę podatku należnego o taką część kwoty podatku naliczonego, którą można proporcjonalnie przypisać czynnościom w stosunku do których przysługuje mu prawo do obniżenia kwoty podatku należnego (tzw. współczynnik sprzedaży o którym mowa w art. 90 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług), podatek VAT w takim projekcie w całości stanowi wydatek niekwalifikowany.

---

6. Wkład własny

6.1 Beneficjent w określonych przypadkach ma obowiązek/możliwość wniesienia wkładu własnego w zadeklarowanej wysokości na pokrycie części kosztów kwalifikowanych w realizowanym projekcie.

6.2 Wkład własny jest wnoszony w formie pieniężnej (rozchód środków finansowych z rachunku/kasy w trakcie trwania projektu).

---

7. Załączniki

Załącznik nr 1. Katalog kosztów kwalifikowanych w ramach badań przemysłowych i prac rozwojowych.

Załącznik nr 2. Katalog kosztów niekwalifikowanych.

Załącznik nr 3. Sposób ponoszenia wydatków zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji.